

Reünie - Recapitulatie

Twee oud-leerlingen van de eindexamenklassen VWO6-1984 organiseerden afgelopen zaterdag een zeer geslaagde reünie, en ik was erbij. Verwonderlijk hoge opkomst. Natuurlijk een flink gehalte "wat doe jij nou", erg aanstekelijk ook. Toch probeerde ik te zoeken naar het gezamenlijk ophalen van herinneringen, en het ophelderen van mysteries van 20 jaar geleden. De gesprekken en rondleiding door de school riepen vragen op. Zoals? Er waren 100 eindexamenkandidaten. Op 20 kandidaten na is bekend dat die 69 kinderen hebben gemaakt. Volgens het RIVM (cijfers 2002) zou elke vrouw van onze generatie nu gemiddeld 1,52 kind moeten hebben geworpen. Laat ik er voor het gemak (geen onderbouwing) van uitgaan dat van de 100 eindexamenkandidaten er zo'n 85% op enig moment tot paarvorming zijn overgegaan, waarvan de combinatie kans op nageslacht bevat. Dan zijn er dus zo'n 85 vrouwen betrokken in de populatie. Die zouden 85 maal 1,52 kinderen = 129 kinderen op de wereld moeten hebben gezet. Ik kan mij niet aan de indruk onttrekken dat wij bij de generatie 1984 te maken hebben met een zeer aan de Grote Panda verwante club. Uit de gesprekken blijkt geen desolaat en teleurgesteld levensbeeld. Over het algemeen is men met leuke dingen bezig, naar tevredenheid, of met ambitie tot méér.

Een middelbare school is toch een plek waar de basis wordt gelegd om je dromen tot werkelijkheid te maken. De grondslag voor het analyseren van en anticiperen op de mogelijkheden van de alledaagse jungle. Dat iemand die voor haar/zijn ambities veel geld nodig heeft, dat kan vergaren, en dat niemand met haar/zijn pensioen op 68-jarige leeftijd teleurgesteld terug hoeft te kijken. Ook belangrijk is het wezenlijke onderscheid tussen bedrijfsleven en (semi-)overheid: een bedrijf heeft een eigen levensdoel (het voortbestaan van Philips, Shell en Ahold is belangrijker dan de toevallige werknemers), terwijl (semi-)overheid (zoals de Philips van Horne) gericht moet zijn op de mensen die het ten dienste staat. En dan hoor je bij de rondleiding dat er bijna geen gewone docenten meer zijn, en dat iedereen in een topzware organisatiestructuur belangrijk zit te wezen, en vast de nodige vergaderingen doortijgert ten koste van de lesuren. Dat onze eigen Philips van Horne SG een wezensvreemde school als de oude LTS heeft geadopteerd. Klinkt allemaal eighties-sociaal-positief, maar wat hebben de leerlingen daaraan, is mijn vraag? Elke seconde en euro-centime van de beschikbare middelen die men níet besteedt aan de eigen leerlingen is toch bezijden de doelstelling? Heb ik nou zo'n positief beeld van de tijd 1982-1984 dat er toen steeds prijzen werden gewonnen op taalgebied, bij de Wiskunde Olympiade, enzovoort? En dat nu de PvH SG godbetert náást het Bisschoppelijk prijkt in de middenmoot van de "Beste Scholen"-lijst van de Elsevier, in plaats van er vér boven? En is het representatief dat bij een snelle zoekpartij in Google weinig recent nieuws over "Philips van Horne Scholengemeenschap" in combinatie met "beste", "uitmuntend" of "prijs" of "winnaar" te vinden is?

Ik hoorde zelfs een leraar klagen dat-ie geen tijd had om zelfs maar in Powerpoint iets in elkaar te flansen voor de lessen. Tussen de regels door bleek dat te komen door gebrek aan vaardigheid, want een andere docent kon het allemaal wél, zei-ie. Natuurlijk is een leraar vooral een inspirerend verteller, die sluiers wegneemt van feiten en er kennis van maakt. Maar al hoor ik niet tot de TMF-generatie, het is toch niet meer van deze tijd dat 20 jaar hetzelfde verhaaltje wordt afgedraaid? Een orerend man voor een slapende klas? Dan mag je toch wel eens het zaad van wetenschap besproeien met multimediale, bij voorkeur interactieve, Pokon? En verwacht deze docent soms dat een ander verantwoordelijk is voor zijn vakkennis, ook wat betreft vaardigheden? Pardon, maar Microsoft Windows bestaat toch al sinds 1990? De docent als slachtoffer past natuurlijk erg in het denken zoals gepropagandeerd door het NOS-Journaal, maar is het realistisch? Productief?

Wat moet dat worden, dacht ik dus. Met de huidige generatie, opgegroeid met het idee "what your country can do for you" en waarin volgens afspraak de media nóóit de wezenlijke kwesties aan de orde stelden en alles gericht was op de status-quo waarin kansarmen zielig en dus heilig waren, en in hun vlijt daar zogenaamd wat aan te doen zelfs individuele Nederlandse steden (om maar te zwijgen van hogere overheden) meer ambtenaren telden dan de Europese Commissie, op kosten van de belastingbetaler. Zonder meetbare prestatie te leveren, anders dan baantjesscheppen en geldverbranding. Anno 2004 komt de natuurlijke staat van dingen meer op de voorgrond waarin "what you can do for yourself" telt, en waarin een school des te belangrijker wordt om de kids survival te leren. Geen heel lokaal dus meer voor vooral "koekjes bakken", maar "áán de bak", mouwen omhoog, niet lullen maar poetsen.

Allemaal open vragen, zo maar voortkomend uit een reünie. Voorshands is er reden om werkelijk ongerust te zijn, zou ik zeggen. Ik wens de huidige leerlingen veel succes.

Joost Smits, jsmits@prize.nl
leerling 1976-1984

19 september 2004 (een ingekorte versie is verschenen in de schoolkrant "Echo")